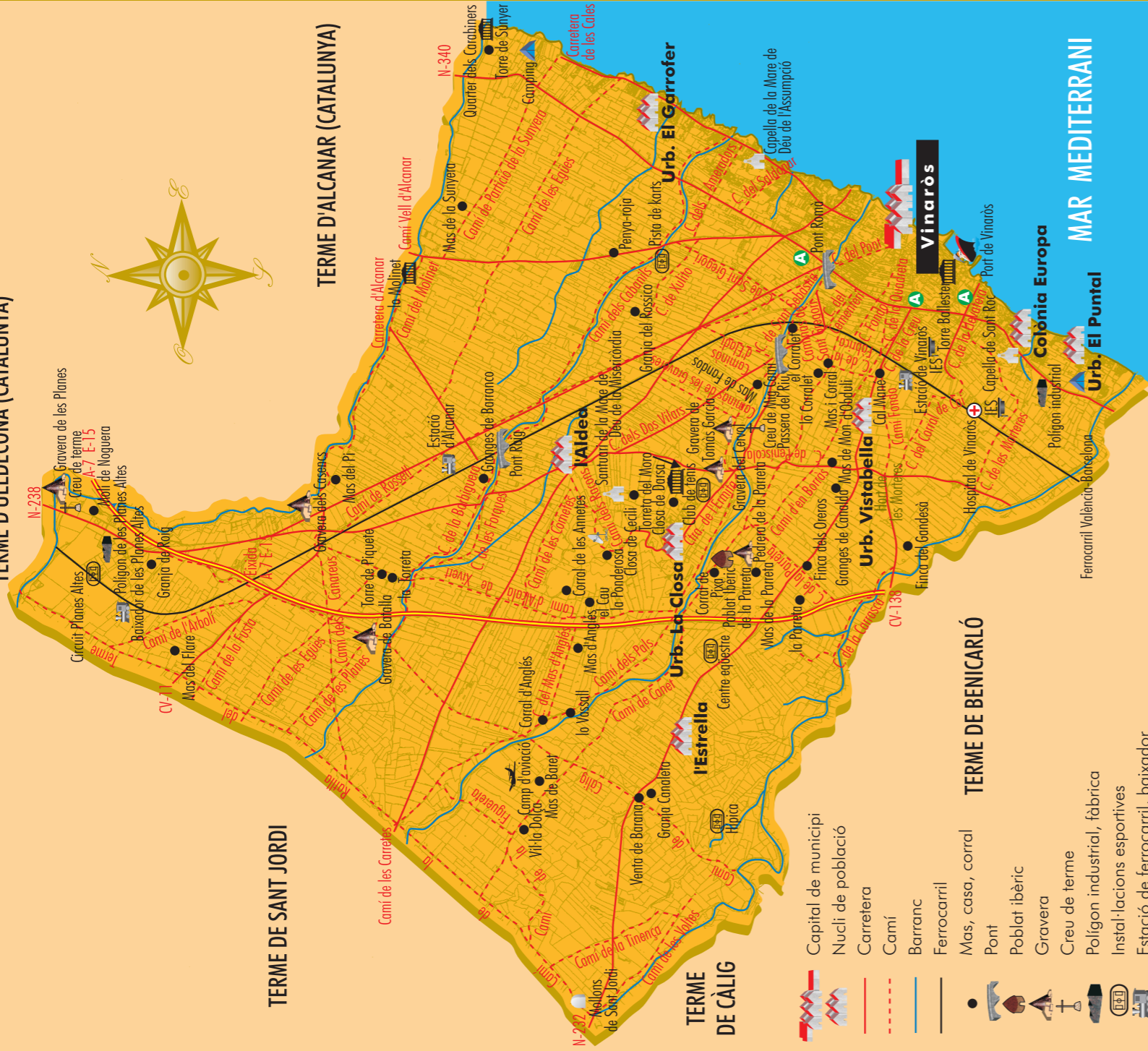

Presència humana

TERME D'ULLDECONA (CATALUNYA)

- Capital de municipi
- Nucli de població
- Carretera
- Camí
- Barranc
- Ferrocarril
- Mas, casa, corral
- Pont
- Poblat ibèric
- Gravera
- Creu de terme
- Polígon industrial, fàbrica
- Instal·lacions esportives
- Estació de ferrocarril, baixador
- Resta arqueològica
- Càmping
- Ermita
- Àrea de servici
- Centre d'ensenyament
- Hospital
- Port
- Molló
- Camp d'aviació
- Repetidors
- Paratge

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

VINARÒS
EL BAIX MAESTRAT

ACADEMIA VALENCIANA DE LA LLINGUA

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnolinguístics

RECURS I TEXT
Rosa M. Moros Roso
Margarida Gil Lluch

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Vinaròs, 128

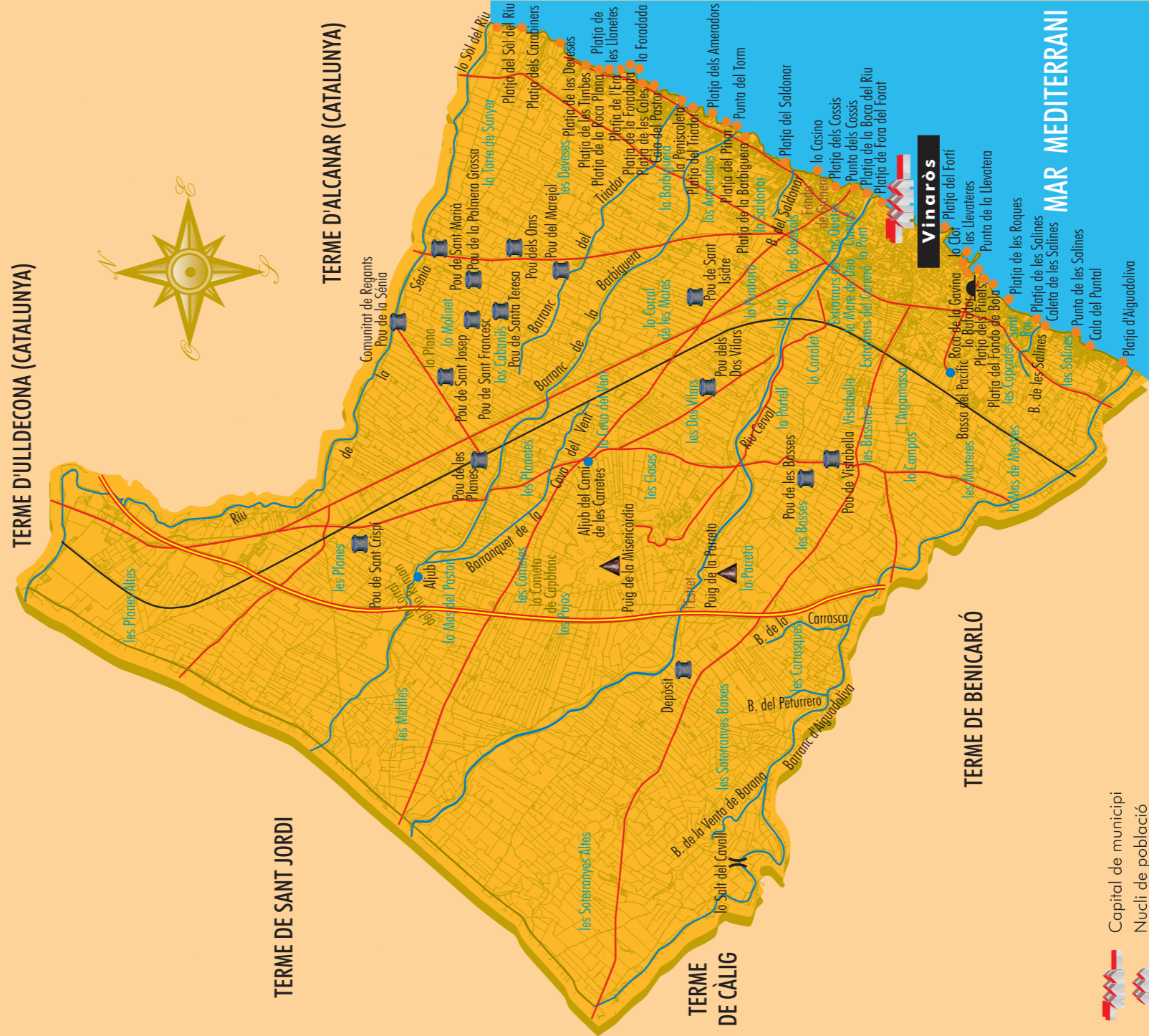
Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Vinaròs

ISBN: 978-84-482-5107-9
Depòsit legal: V-936-2009
Impressió: Graphic 3

www.avl.gva.es

Elements físics i partides

- Capital de municipi
- Nucli de població
- Carretera
- Barranc
- Ferrocarril
- Pic, roca
- Aljub, salt d'aigua
- Pou, dipòsit
- Relleu litoral i marí
- Cova
- Estret
- Partida
- Paratge, finca
- Fondo

VINARÒS

El terme de Vinaròs té una superfície de 95,5 km², que corresponen al sector nord-oriental de la província de Castelló. Està comprès entre els termes d'Ulldecona i d'Alcanar, província de Tarragona, al nord; la mar Mediterrània, a l'est; Benicarló, al sud, i Càlig i Sant Jordi, a l'oest. Tot i que es tracta d'una depressió travessada pel riu Cervol i limitada al nord pel riu de la Sénia, també existixen dos elevacions menudes: el puig de la Parreta, de 108 m i el puig de la Misericòrdia, de 165 m.

Al puig de la Misericòrdia, s'han trobat restes d'edificacions i de ceràmica d'origen ibèric, datables entre finals del segle VI i començaments del segle V abans de Crist. A més a més, als voltants d'este poblat s'han localitzat restes de la via romana.

L'any 1225, Jaume I intentà la conquesta de la que aleshores era una alqueria àrab, que formava part del castell de Peníscola, amb el nom de *Beni al-Arús*, però no la va poder dur a terme fins a l'any 1233. El 1241, Gil d'Atrocillo, alcaid de Peníscola, li atorgà la carta de poblament i la féu dependre del fur de Saragossa fins que l'any 1250 el rei Jaume I l'integrà al fur de València. L'any 1294, formant part del castell de Peníscola, passà a estar sota la jurisdicció de l'orde del Temple, el mestre del qual era Berenguer de Cardona. Així, al segle XIV, la població estava fortificada amb grans murs i torres per a protegir-se dels nombrosos atacs corsaris. Des del 1319, passà a formar part de l'Orde de Montesa. Després de la mort sense descendència del rei Martí l'Humà l'any 1410, Vinaròs va jugar un paper destacat en la gestació del Compromís de Casp: el 15 de desembre de 1411, després de la intervenció del papa Benet XIII (Papa Lluna) per tal de posar d'acord els dos bàndols en discòrdia, es reuniren a Vinaròs els dos parlamentaris valencians i des d'allí enviaren la representació valenciana a Tortosa i Alcanyís (seus dels parlaments català i aragonés respectivament). Posteriorment, reunits els representants a Casp l'any 1412, elegiren Ferran d'Antequera com a nou rei.

El nombre d'habitants, el comerç i la indústria experimentaren un gran creixement al llarg del segle XVI; com a conseqüència d'això, l'any 1540 Vinaròs obtingué el tractament de *vila* i posteriorment se li atorgaren diversos privilegis. Durant el segle XVII la vila serà una important plaça forta envoltada de muralles i amb unes conegudes drassanes. Vinaròs gaudix d'un important port natural per la qual cosa va ser elegit com a lloc d'embarcament durant l'expulsió dels moriscs l'any 1609. Tot i que la carretera que havia d'afavorir el trànsit de les mercaderies des d'Aragó al port de Vinaròs no es va construir fins al segle XIX, l'activitat desenvolupada al voltant del port serà el principal motor econòmic de la ciutat (trànsit comercial, drassanes, port de passatgers i activitat pesquera).

A principis del segle XIX, Vinaròs patí atacs i saqueigs durant la Guerra del Francès (1810) i al llarg de les guerres carlines (1837). Però no tot són guerres al segle XIX, el 1851 començaren les obres de construcció del port, que finalitzaren l'any 1855, i va ser aleshores quan el trànsit portuari va aconseguir la cota màxima, a causa de les exportacions de vins amb destinació a Europa i a les colònies americanes. La fil·loxera, però, determinà a principis del segle XX la ruïna total de la riquesa vitivinícola, ja que les vinyes no es tornaren a replantar i foren substituïdes per oliveres, garrofers i tarongers. L'any 1880 es concedí a la vila de Vinaròs el títol de ciutat.

Actualment Vinaròs, capital de la comarca del Baix Maestrat, té una població de 26.977 habitants, la qual ha anat augmentant a causa de la immigració procedent de la mateixa comarca, de comarques veïnes i d'Aragó. Com a principals vies de comunicació cal destacar la N-340, la N-232 a Saragossa, l'Autopista A-7, la via fèrria València-Barcelona i la N-238 a Tortosa. L'economia es basa, principalment, en el sector de servicis, en la indústria del moble i la naval, en l'activitat pesquera i comercial i en el turisme.

Camí Vell d'Alcanar
Caminàs d'Eladi
Caminàs de les Graveres
Caminàs de Sant Gregori
Carretera d'Alcanar
Carretera de l'Ermita

Carretera de les Cales
Ferrocarril València-Barcelona
Passera del Riu
Pont Roig
Pont Romà

Altres llocs d'interés

Baixador de les Planes Altes
Camp d'aviació
Càmping
Capella de la Mare de Déu de l'Assumpció
Capella de Sant Roc
Centre eqüestre
Circuit Planes Altes
Club de tennis
Creu de Mig Camí
Creu de terme
el Cau
el Corralet
Santuari de la Mare de la Mare de Déu de la Misericòrdia
Estació d'Alcanar
Estació de Vinaròs
Granges de Barranco
Granges de Canalda
Granja Canaleta
Granja de Roig

Granja del Rossico
Gravera de Batalla
Gravera de les Planes
Gravera de Tomàs Garcia
Gravera del Cervol
Gravera dels Casencs
Hípica
Hospital de Vinaròs
lo Molinet
Mollons de Sant Jordi
Pedrera de la Parreta
Pista de karts
Poblat Ibèric de la Parreta (o d'en Perengil)
Polígon de les Planes Altes
Polígon industrial
Port de Vinaròs
Quarter dels Carabiners
Torre Ballester
Torreta del Moro

Corral de Pixa
Finca del Gandesà
Finca dels Oreros
Hort de les Morteres
l'Aldea
l'Estrella
la Parreta
la Ponderosa
la Torreta
lo Corralet
lo Vassall
Mas d'Anglés
Mas de Baret
Mas de Fandos
Mas de la Parreta
Mas de la Sunyera

Mas de Mon
Mas del Flare
Mas del Pi
Mas i Corral d'Obduli
Molí de Noguera
Penya-roja
Torre de Piquete
Torre de Súnyer
Urb. El Garrofer
Urb. El Puntal
Urb. La Closa
Urb. Vistabella
Venta de Barana
Vil·la Dolça
Vinaròs

RELACIÓ DE TOPÒNIMS

Vies de comunicació

Camí d'Alcalà de Xivert
Camí d'en Borràs
Camí de Càlig
Camí de Canet
Camí de l'Arbolí
Camí de la Barbiguera
Camí de la Carrasca
Camí de la Creu
Camí de la Fàbrica
Camí de la Figuereta
Camí de la Fusta
Camí de la Llevatera
Camí de la Parreta
Camí de la Quadreta
Camí de la Ratlla del Terme
Camí de la Tinença
Camí de les Carretes
Camí de les Cometes
Camí de les Egües
Camí de les Forques
Camí de les Morteres

Camí de les Planes
Camí de les Voltes
Camí de Partició de la Sunyera
Camí de Peníscola
Camí de Rossell
Camí de Sant Gregori
Camí de Sant Sebastià
Camí de Xulito
Camí del Cementeri
Camí del Corral de Cai
Camí del Mas d'Anglés
Camí del Molinet
Camí del Pont
Camí del Saldonar
Camí dels Ameradors
Camí dels Cabanils
Camí dels Canareus
Camí dels Dos Vilars
Camí dels Pals
Camí dels Racons
Camí Fondo

ELEMENTS FÍSICS I PARTIDES

Orografia, relleu litoral i marítim

Cala del Pastor	Platja de les Roques
Cala del Puntal	Platja de les Salines
Caleta de les Salines	Platja de les Timbes
Fondo de Granero	Platja del Fondo de Bola
l'Estret	Platja del Fortí
la Foradada	Platja del Pinar
la Peniscoleta	Platja del Saldonar
les Llevateres	Platja del Sòl del Riu
lo Bufador	Platja del Triador
lo Casino	Platja dels Ameradors
lo Clot	Platja dels Carabiners
Platja d'Aiguadoliva	Platja dels Cossis
Platja de Fora del Forat	Platja dels Pinets
Platja de l'Era	Puig de la Misericòrdia
Platja de la Barbiguera	Puig de la Parreta (o d'en Perengil)
Platja de la Boca del Riu	Punta de la Llevatera
Platja de la Foradada	Punta de les Salines
Platja de la Roca Plana	Punta del Torm
Platja de les Cales	Punta dels Cossis
Platja de les Deveses	Roca de la Gavina
Platja de les Llanetes	

Hidrografia natural

Barranc d'Aiguadoliva (o del Surrac)	Barranc del Triador
Barranc de la Barbiguera	Barranquet de la Cova del Vent
Barranc de la Carrasca	Bassa del Pacífic
Barranc de la Venta de Barana	lo Sòl del Riu
Barranc de les Salines	Riu Cervol
Barranc del Peturrero	Riu de la Sénia
Barranc del Saldonar	lo Salt del Cavall

Hidrografia artificial

Aljub	Comunitat de Regants Pou de la
Aljub del Camí de les Carretes	Sénia

Depòsit
Pou de la Palmera Grossa
Pou de les Basses
Pou de les Planes
Pou de Sant Crispí
Pou de Sant Francesc
Pou de Sant Isidre

Pou de Sant Josep
Pou de Sant Marià
Pou de Santa Teresa
Pou de Vistabella
Pou del Marejol
Pou dels Oms
Pou dels Dos Vilars

Partides i paratges

Extramurs de la Mare de Déu
Extramurs del Carreró
l'Argamassa
la Barbiguera
la Cometa de Cap Blanc
la Cova del Vent
la Parreta
la Plana
la Torre de Súnyer
les Basses
les Bassetes
les Capçades
les Carrasques
les Closes
les Cometes
les Deveses
les Melilles
les Morteres
les Planes
les Planes Altes
les Planetes
les Salines

les Soterranyes Altes
les Soterranyes Baixes
lo Campàs
lo Corral de les Mates
lo Corral del Tio Roman
lo Corralet
lo Cup
lo Mas de Mestres
lo Mas del Pastor
lo Molinet
lo Pont
lo Puntarró
lo Portell
lo Saldonar
los Ameradors
los Boverals
los Cabanils
los Dos Vilars
los Pujos
los Quatre Camins
Sant Roc
Vistabella

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Cal Mané
Closa de Cecili
Closa de Darsa

Colònia Europa
Corral d'Anglés
Corral de les Annetes